

(Вечерње новости, 7.8.2010)

Док смо чекали да се на вратима „Капор“ бара у Дрвенграду појави Емир Кустурица, једна млада Холанђанка села је за црни „стенвеј“ и њени прсти спретно су се разлетели по диркама.

Кратка композиција о лалама била је симболичан пролог за интервју са славним редитељем, јер смо га најпре питали за одлуку Међународног суда правде о Косову, која је недавно саопштена управо у родном граду љупке гошће Међавника.

- Светом влада идеја: кадија те тужи, кадија ти суди. Пошто смо у сваком аспекту тумачења међународног права - у праву, овде је Суд у Хагу учинио једно злодело, које по њима није злодело, јер је у функцији политике.

Страхујете ли да ће Србија на прагу 21. века, вољом великих, да остане без Косова?

- Ако не може да прође политика нове власти у којој на најцивилизованији начин не пристајемо да Косово више не буде део Србије, онда питање опстанка није везано само за Косово, већ за укупну нашу будућност. Једноставно, Косово је стратешка тачка и свака прича која не уважава ту чињеницу - пада у воду. То је војно-старатешки циљ око кога се ствара све што треба да употпуни ту слику. Свет покреће ратна економија. На њеним обронцима су институције које нас уверавају да су и бомбе анђели. Људска историја није историја правде, већ насиља. Како се навићи на то да је губитак Косова историја насиља у коме се покрећу сви механизми света да те убеди како си ти тај ко је крив, а не они?

Милошевић је пробао ратом да брани Косово и није успео, а владе после њега покушале су дипломатијом и резултат је скоро исти. Како да се супротставимо ароганцији моћних? Или смо и сами помало криви?

Европа нас ритнула са колосека!

Пише: Емир Кустурица
понедељак, 09 август 2010 17:37

- Делимо ту кривицу зато што нисмо били довољно привлачни за Албанце нити за друге. С тим што наша привлачност није играла улогу, јер наш систем нема моћ апсорпције. У западним земљама пале се лампице када, рецимо, нефранцузи, небританци или неданци пређу десет одсто популације. Ево, Словенци најнормалније забране Циганима да живе на једној територији. Дигне се додуше њихов председник да би показао како је хуман, али пракса те Цигане отера. Французи узвишеношћу својих авенија и катедрала и историје обезбеђују ефикасно системско решење када се појави више од десет одсто нефранцуза. Код нас то не постоји, јер смо ми на размеђи на којој клизиште вуче, ма шта неко покушао да уради. Да ли као Милошевић, па заврши у Хагу, или као Тадић који дипломатским методама апелује на туђу савест да проговори на моралном нивоу.

Али, та савест никако да се пробуди. Изгледа да за нас постоји само штап. Никако да загриземо шаргарепу...

- Наш проблем је што брзо заборављамо и што се свака нова власт обавезно темељи на дисконтинуитету. Не могу, рецимо, да прихватим да у Београду не постоји музеј српског холокауста. Понашамо се као кокошке између два храњења, а елите које владају, због упозорења споља, нису у стању да нас стабилизују и стално подсећају.

А којим путем да нас води елита усред косовске трауме? Да ли Европа стварно нема алтернативу, после комадања Србије и деценијских понижења која су нам стизала и још стижу са Запада?

- Европа нема алтернативу једна је измишљена флоскула. То је исто као када је Мира Марковић говорила да мир нема алтернативу.

Значи ли то да морамо више да се окренемо Русији и Кини?

- Нама су после грчке економске хаварије јасно поручили да нас у Европи нема у наредних 15-20 година. А, данашње политичко кормило не би смело да личи на поменуто: мир нема алтернативу. Ја сам за то да се Србија веже за оног за кога се одлучи. Стешњена између технолошке светлости Америке и евроазијског Истока она ће тешко да задржи своју неутралност.

Зашто?

- Идеја да се може и са једнима и са другима не доноси никакве плодове. Јер, неутралност је тешко остварива у доба овог економског фашизма. Ми смо још на крилима Титове идеје о супротстављеним световима, а они више политички нису супротстављени. И Руси желе да буду Запад. Кад се нађеш у Москви, као да си дошао у део Хјустона. С друге стране, чинили смо све што је Европа тражила од нас, не бисмо ли се стандардизовали, а онда нас је она ритнула и избацила из колосека. То јавно не смеју да кажу ни политичари ни новине, јер није популарно. Велики свет када даје новац тражи и савезништво. До појаве „Гаспрома“ и „Лукоила“ са Русима нисмо имали ништа опипљиво, сем љубави и културолошке сродности. Али, војна стратегија не мари за морал и етику. Бити против Американаца се не исплати, али бити понизан према њима који ти ништа не чине је такође безвезе. Не дај боже неког великог рата, иначе ћемо наје... како год окренеш. Као неко ко је био против НАТО-а, па је сада унутра, или неко ко је одбио да уђе. То је једна Шекспировска драма.

Може ли тачка наших помодних стремљена и надахнућа да буде цивилизација која је, кивна на једног човека, рушила српске мостове и тенковима разарала Вавилон?

- Мора. Не можемо да мењамо свој усуд. Нажалост, живимо у веку телевизијског злочина који креира мњење. Технолошки напредак је учинио да се апсолутно делује на људску свест. Прича се да је неки Милошевићев функционер оцу усред лета преко видео-рекордера подвалио зимски ТВ дневник. Снага те идеолошке пилуле била је толика да син није могао да га разувери и убеди да је реч о шали. Свет данас можете да пресвучете којом год хоћете идејом, с тим што је слика коју ствара информациони систем - лажна. Окупација једне земље не мери се више бројем непријатељских чизама на њеном тлу, већ односом домаћих и страних реклама. Са те стране, Србија је данас окупирана земља, јер је толико економски слаба и развлашћена. Зато се и поставља питање да ли демократија уопште има смисла услед огромних разлика које су у свету створене?

Значи ли то да се савремени концепт демократије извргнуо у своју супротност?

- Питам се да ли је то само један пропали позоришни комад у ком се сахрањују сви

принципи. Плод тога је да се појави неки човек који три сата разглаба једну лаж - да је отцепљење Косова легалан чин. Истовремено, не може нико да ме убеди да се из Вашингтона може демократски управљати Руандом или Малдивима.

Је ли и Србија једном ногом већ у глобалном шаблону ситних честица које губе идентитет? Како мали могу да се одупру општем одумирању суверенитета под чизмом финансијских и политичких Голијата?

- Корпоративни капитализам контролише свет преко НАТО и УН, које су ослабиле распадом СССР. Свет се уситњава преко сваке мере да би контрола била што лакша. Тешко можемо да се одупремо, јер се код нас свака нова власт заснива на дисконтинуитету. Идентитет можемо сачувати идејом да либерални капитализам никада у Србији не сме бити усвојен као једини језик. Када овде преко корпорација завладају појединци, од нас неће остати ништа.

Зар већ нисмо у некој врсти анестезије која прети да пређе у клиничку смрт? Како сте, рецимо, доживели то што је на молебан за Косово дошло једва стотинак душа, а било би их сигурно на хиљаде за подршку неком јунаку са „Фарме“...

- Па, то и јесте циљ. Монструозна направа сели из своје идеје у људске мозгове оно што она жели. И молебан је у односу на „Пинк“ немоћан. А, посебно је немоћан када се то тако политички постави. Везивали смо се много за покојног патријарха као једног од највећих последњих светаца. Неко је после његове сахране схватио колико нам је он важан и онда нам је наместио „Фарму“ или „Великог брата“. Дно на које нас моћници свакодневно спуштају својим насиљем изазива ту обамрлост.

Постоје ли за вас две Србије?

- Та друга паметна и европска Србија са Европом и великим светом нема равноправну размену. Као човек који је више од двадесет година живео на Западу и који са њим комуницира на пословном и емотивном плану, знам да су ти из боље Србије чепићи који се стављају да растопе отпадне материје. А, све то иде под фирмом хуманизма. Преко разних финансијских институција створе се мале групе незадовољника и квази - интелектуалаца које задату платформу претварају у једину истину: да ми не ваљамо, да

Европа нас ритнула са колосека!

Пише: Емир Кустурица
понедељак, 09 август 2010 17:37

су косовски Албанци свакако требало да се отцепе итд.

Та Србија вас је је узела на зуб, можда и због тога што им стално гурате прст у око. Зашто, рецимо, на концертима певате Радовану Караџићу?

- Нисам ја у сукобу са њима, него они са мном. Њихов спектар слободе регулишу измишљени судови и полуге светске власти, а моја слобода иде преко тога. Песма о неком ко се са промењеним идентитетом шета по Београду је чаплиновски ексцес занимљив мени као уметнику, а никако подржавање ратног злочина што ми подмећу шкрипави политичари. Обрађујем феномене и моје уметничко деловање је израз моје слободе. Никада нисам био члан партије Радована Караџића, нити било које друге.

Ипак, етикетирали су вас као личног уметника Војислава Коштунице, а сада вас виђају и у кабинетима нове власти. Како одговарате онима који кажу да сте витез свих режима?

- То је део активности обавештајних служби које марљиво раде на мом случају. За такве који ме прозивају ни Запад није валидан. Када ми Саркози додели Легију части, онда он за њих није председник Француске, него муж Карле Бруни. Глуме мало веће мангупе него што јесу. По њима, био сам најпре Милошевићев, па Коштуничин, и можда сам сад и Тадићев витез. А, ја обављам функцију директора националног парка који мора да комуницира са властима. Пошто су све информације душебрижника на фртал, они никада неће рећи да су Коштуница, Кустурица и Тадић спасли Мокру Гору од пропасти коју јој је спремала фирма намерачена да овде експлоатише никл и загади све у кругу од сто километара. Ако је моје дружење са Коштуницом произвело само ту срећну околност, и то је довољно за народ овог краја.

А, је ли за народе бивше Југославије после времена кланана дошло време орана? Има ли шансе за трајно помирење и колико вам се чине искрени напори Тадића и Јосиповића у том смеру?

- Верујем да је Тадић искрен, а Јосиповића не познајем довољно. Али, наша судбина је увек у туђим рукама. Ево, нова теорија је да су Турци због противљења Француза и Аустријанаца изгубили шансе за Европу, па им масонски кругови враћају Балкан као

Европа нас ритнула са колосека!

Пише: Емир Кустурица
понедељак, 09 август 2010 17:37

њихову интересну територију. Бојим се да смо кусур за немогућност Турске да уђе у ЕУ. А, осим тога, направио сам филм о љубави Србина и муслиманке и умало ме нису стрељали. Ипак, колико год та мржња била дубоко заптивена у људима, она се да каналисати. Кад велика сила неће рат, онда она може све да држи под контролом. Најбољи пример је Македонија.

Ви сте један велики помиритељски корак направили са Абдулахом Сидраном. Хоћемо ли после више од две деценије гледати ваш филм, по његовом сценарију, а у италијанској продукцији, како је било најављено?

- Веома ми је драго што сам стиснуо руку и загрлио човека са којим сам имао велике успехе. И ако се нађе времена и пара радићемо поново заједно.

Шта је фалило Марадони да и као селектор подигне „златну богињу“? Јесте ли се чули после Мундијала?

- Не. Разговарао сам само са једним његовим пријатељем. Мислим да је Марадона морао мало да коригује сујету. Није смео да изостави Занетија и запостави Милита. Начином на који је мобилисао људе и слобода којом то ради доказали су да је велики тренер. Али, фудбал је велика коцка.

Приводите ли крају аутобиографију, коју ће да објави наша кућа?

- Срећујем рукописе и ускоро ћу да ставим тачку. Очекујем да ћемо, на обострано задовољство, књигу да представимо 15. септембра.

Има ли шансе да се барем на једно поподне вратите у Сарајево?

Не. Нема ту ни дражи. Да постоји нека потреба, то би се и десило. Не може се живети у крају у ком човек не може ни кафу да попије са договором. Све мислим другачије од

Европа нас ритнула са колосека!

Пише: Емир Кустурица
понедељак, 09 август 2010 17:37

њих, а немам ништа против њих. Тајна је само у томе што сам ја веровао да Сарајево не сме да уђе у рат по сваку цену.

(Разговор водио **Милан Бабовић**)